

กระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงสาธารณสุข

สภาผู้แทนราษฎร

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การจัดซื้อยาของโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

โรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ถูกผู้บริหารระดับสูงและ
องค์การเภสัชกรรมบังคับให้ต้องซื้อยาจากองค์การเภสัชกรรมตามโควตาที่กำหนด โดยราคายาที่กำหนดไว้
สูงกว่าราคาขายที่ผลิตโดยเอกชนซึ่งมีขายทั่วไป หากโรงพยาบาลใดไม่ซื้อยาจากองค์การเภสัชกรรม
ก็จะถูกดำเนินจากผู้บังคับบัญชาระดับสาธารณสุขจังหวัดหรือผู้ตรวจราชการ สร้างความอึดอัดต่อการ
ปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลและเภสัชกรประจำโรงพยาบาลเป็นอย่างมาก จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงสาธารณสุขทราบถึงปัญหาการบังคับให้โรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศต้องซื้อยา
จากองค์การเภสัชกรรม โดยมีการกำหนดโควตาไว้ หากโรงพยาบาลใดซื้อไม่ได้ตามยอดที่กำหนดก็จะ
ถูกกีดกันด้วยวิธีการที่ผิดหลักธรรมาภิบาลหรือไม่ หากทราบแล้วจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร
ขอทราบรายละเอียด

๒. องค์การเภสัชกรรมควรเป็นหน่วยงานหลักของชาติที่ทำหน้าที่ผลิตเวชภัณฑ์ที่ใช้
เทคโนโลยีระดับสูง ตลอดจนผลิตวัคซีนหรือยาที่มีความจำเป็นต่อการรักษาอาการเจ็บป่วยของ
ประชาชนแต่กลับละเลยไปผลิตยาลดความอ้วนหรือยาเสริมความงาม ส่วนการผลิตยาที่จำเป็นกลับไป
จ้างโรงงานเอกชนผลิตแทน ขอทราบว่ากระทรวงสาธารณสุขจะแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

๓. ยาขององค์การเภสัชกรรมมีราคาแพงกว่ายาที่ผลิตโดยเอกชน ยกตัวอย่างเช่น

พาราเซตามอล (Paracetamol) องค์การเภสัชกรรมขาย ๑๐๐ เม็ด ต่อ ๒๑.๔๐ บาท ขณะที่
สามารถซื้อจากเอกชนได้ในราคา ๑๐๐ เม็ด ต่อ ๑๔ บาท

อะม็อกซิซิลลินชนิดน้ำ (Amoxicillin Dry Syrup) องค์การเภสัชกรรมขาย ๑๕ บาท
ซื้อจากเอกชนได้ในราคา ๑๐ บาท

อะม็อกซิซิลลินชนิดแคปซูล (Amoxicillin cap) ขนาดบรรจุ ๕๐๐ เม็ด องค์การเภสัชกรรม
ขาย ๘๕๐ บาท ซื้อจากเอกชนได้ในราคา ๔๘๐ บาท

ขอทราบว่ากระทรวงสาธารณสุขจะทำการสอบสวนข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาयरาคาแพง
ได้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ถัณฑศักดิ์ศิริ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๐๕/ร.

ของ ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การซื้อขายของโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ข้าพเจ้า นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงสาธารณสุขทราบถึงปัญหาการบังคับให้โรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศต้องซื้อขาย
จากองค์การเภสัชกรรม โดยมีการกำหนดโควตาไว้ หากโรงพยาบาลใดซื้อไม่ได้ตามยอดที่กำหนด
ก็จะถูกกดดันด้วยวิธีการที่ผิดหลักธรรมาภิบาลหรือไม่ หากทราบแล้วจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร
ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

สถานบริการสาธารณสุขที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้แก่โรงพยาบาลศูนย์
โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน รวมทั้งโรงพยาบาลเฉพาะทางที่สังกัดกรมต่าง ๆ นับเป็น
หน่วยงานของรัฐ ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งยาและเวชภัณฑ์ หากเป็นเงิน
งบประมาณจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับ
แก้ไขเพิ่มเติม อย่างเคร่งครัด ประกอบกับองค์การเภสัชกรรม เป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้กระทรวง
สาธารณสุข มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตยาที่ดี มีคุณภาพและมาตรฐานตามบัญชียาหลักแห่งชาติ
ดังนั้นการจัดซื้อจากองค์การเภสัชกรรม จึงเป็นการจัดซื้อจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
ด้วยกัน และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

อย่างไรก็ดี องค์การเภสัชกรรม ไม่เคยมีการประสานงานหรือกดดันสถานบริการต่าง ๆ ให้มี
การจัดซื้อตามโควตาหรือตามยอดที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบมูลค่าการซื้อยาทั้งหมด
กับการซื้อยาจากองค์การเภสัชกรรมยังนับว่าน้อยมาก เช่น โรงพยาบาลศูนย์ซื้อยาจากองค์การเภสัช
กรรมเพียง ๓.๕% ของงบประมาณที่ซื้อยาทั้งหมด โรงพยาบาลทั่วไป ๓.๕๕% และโรงพยาบาล
ชุมชน ๑๘.๓% โดยในภาพรวมเพียง ๑๑.๓% ทั้งนี้ด้วยเหตุผลหลักที่สำคัญคือค่าเหมาจ่ายรายหัว
จากระบบประกันสุขภาพรูปแบบต่าง ๆ ได้จ่ายให้กับสถานบริการล่วงหน้า งบประมาณส่วนนี้

จึงกลายเป็นเงินบำรุงของสถานบริการ ที่เปิดโอกาสให้จัดซื้อยาจากภาคเอกชนได้มากขึ้นรวมทั้งยาที่
องค์การเภสัชกรรมไม่ได้ผลิตเอง กระทรวงสาธารณสุขก็ไม่ได้บังคับให้ซื้อทั้งหมด

คำถามข้อที่ ๒

องค์การเภสัชกรรมควรเป็นหน่วยงานหลักของชาติที่ทำหน้าที่ผลิตเวชภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยี
ระดับสูง ตลอดจนผลิตวัคซีนหรือยาที่มีความจำเป็นต่อการรักษาอาการเจ็บป่วยของประชาชน
แต่กลับละเลยไปผลิตยาลดความอ้วนหรือยาเสริมความงาม ส่วนการผลิตยาที่จำเป็นกลับไปจ้าง
โรงงานเอกชนผลิตแทน ขอทราบว่ากระทรวงสาธารณสุขจะแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

คำตอบข้อที่ ๒

องค์การเภสัชกรรมเป็นหน่วยงานหลักของชาติที่มีภารกิจหลักคือ การผลิตยาเพื่อใช้
ภายในประเทศให้เพียงพอเพื่อความมั่นคงด้านยาของประเทศ โดยมียาสำรองไว้ในยามฉุกเฉิน
มีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการผลิตยาที่มีความจำเป็นต้องใช้แต่มีผู้ผลิตน้อยรายซึ่งเรียกว่า
ยาหายากหรือยากำพร้า ตลอดจนการควบคุมราคายาให้เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและ
ประชาชนให้มีโอกาสเข้าถึงยาได้ทุกประเภทที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการรักษา เช่น การผลิตยาต้านไวรัสเอดส์
การผลิตวัคซีนชนิดต่าง ๆ มีการผลิตยาใหม่เพิ่มขึ้นปีละ ๑๗ - ๒๐ รายการ ซึ่งบางส่วนได้มี
ความร่วมมือกับภาคเอกชนผลิตยาให้กับองค์การเภสัชกรรมเพื่อให้มียาใช้เพียงพอต่อความต้องการและ
ลดการนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีราคาสูงมาก สำหรับประเด็นที่ว่าองค์การเภสัชกรรมผลิตยาลดความ
อ้วนนั้น ขอเรียนว่าองค์การเภสัชกรรมมีนโยบายในการสนับสนุนการใช้สมุนไพรไทย ซึ่งเป็นภูมิ
ปัญญาของคนไทย นำมาศึกษาวิจัยและผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพประเภทเวชสำอาง และยาสำเร็จรูป
เพื่อให้รับประทานง่ายแต่มีใช้ยาลดความอ้วน เช่น ยาแก้ไอมะแว้ง ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร เป็นต้น
ซึ่งสมุนไพรไทยเหล่านี้จะสามารถนำมาใช้ในการรักษาได้ดี และเป็นการทดแทนการนำเข้าจาก
ต่างประเทศ

คำถามข้อที่ ๓

ยาขององค์การเภสัชกรรมมีราคาแพงกว่ายาที่ผลิตโดยเอกชน ยกตัวอย่าง เช่น

- พาราเซตามอล(Paracetamal) องค์การเภสัชกรรมขาย ๑๐๐ เม็ด ต่อ ๒๑.๕๐ บาท
ขณะที่สามารถซื้อจากเอกชนได้ในราคา ๑๐๐ เม็ด ต่อ ๑๕ บาท

- อะม็อกซิซิลลินชนิดน้ำ (Amoxycillin Dry Syrup) องค์การเภสัชกรรมขาย ๑๕ บาท
ซื้อจากเอกชนได้ในราคา ๑๐ บาท

- อะม็อกซิซิลลินชนิดแคปซูล (Amoxycillin Cap) ขนาดบรรจุ ๕๐๐ เม็ด องค์การเภสัช
กรรมขาย ๘๕๐ บาท ซื้อจากเอกชนได้ในราคา ๔๘๐ บาท

ขอทราบว่าการทรวงสาธารณสุขจะทำการสอบสวนข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหาราคาแพง
ได้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๓

ปัจจุบันองค์การเภสัชกรรมผลิตยาทั้งหมด ๓๒๓ รายการและดำเนินธุรกิจอยู่ในตลาดยาที่มี
ผู้แข่งขันหลายรายทั้งจากภายในประเทศและผู้ผลิตยาข้ามชาติ ซึ่งในอดีตยาที่ภาคเอกชนผลิตจะมีราคา
แพงมาก ยาหลายประเภทในปัจจุบันองค์การเภสัชกรรมได้ผลิตขึ้นทำให้ได้ราคาที่ต่ำกว่าภาคเอกชน
มากประมาณ ๒ - ๖ เท่า เพื่อให้ผู้ป่วยได้สามารถเข้าถึงยาได้มากขึ้น เช่น Deferiprone (L1)
Sertraline, ยาต้านไวรัสเอดส์ และยาที่ประกาศสิทธิเหนือสิทธิบัตรยา (CL) เช่น ยาต้านไวรัสเอชไอวี
๒ รายการและยาลดไขมันเลือด ๑ รายการที่ได้ดำเนินการตามหลักสากลและมีมาตรฐานเทียบเท่ากับ
ยาค้นตำรับแต่มีราคาถูกกว่ามาก ทั้งนี้เพื่อใช้ในระบบหลักประกันสุขภาพ

สำหรับรายการยาที่ปรากฏตามกระทู้้นั้นจากการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ด้านเวชภัณฑ์
ในช่วง ๖ เดือน ของปี ๒๕๕๒ เมื่อเปรียบเทียบราคาขายขององค์การเภสัชกรรมที่โรงพยาบาลของรัฐ
ซื้อจากภาคเอกชนพบว่าราคาขายที่องค์การเภสัชกรรมผลิตจะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเอกชน

กล่าวโดยสรุป กระทรวงสาธารณสุขให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนทุกคนในลักษณะของ
สินค้าบริการสาธารณะที่มีได้หวังผลกำไรจากประชาชนแม้แต่องค์การเภสัชกรรม ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ
ที่ต้องดำเนินการนโยบายแห่งรัฐ ในการรักษาความมั่นคงด้านยาให้กับประเทศ ทั้งการควบคุมปริมาณ
เพื่อการใช้และสำรองยามฉุกเฉินการรักษามาตรฐานของยาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น
ตลอดจนการควบคุมราคามีให้เป็นปัญหาต่อการเข้าถึงยาของประชาชน ในขณะเดียวกันก็ยังคงเข้าสู่
ระบบการแข่งขันเช่นเดียวกับภาคเอกชนอื่น ๆ โดยมิได้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบยาของ
ประเทศ และในอนาคตจะต้องก้าวสู่ตลาดเสรีกับต่างประเทศอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งทุกภาคส่วนจะต้อง
พร้อมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ